

Изпити Уни представя примерния изпитен тест по БЕЛ на СУ „Св. Климент Охридски“ и тема за аргументативан текст – есе

Примерни задачи по някои от компонентите на теста по български език:

В кой ред всички думи са написани правилно?

- А) не знаейки, изскачам, умилостивявам, безпорен
- Б) недооценявам, оттенък, изгнанник, Българско Национално радио
- В) възпирам, кандидатстудентски, безкомпромисна, Горна баня
- Г) лиро-епически, поет-революционер, израстна, втората световна война

В кое изречение НЕ е допусната граматична грешка?

- А) Двата храм-паметници си приличат по външна конструкция.
- Б) Десетте градове са обявени за международни паметници на културата.
- В) Наоколо са намерени няколко каменни саркофази.
- Г) Паметникът е построен от малцина българи патриоти.

В кое изречение НЕ е допусната пунктуационна грешка?

- А) Как е трябвало да постъпя разбрах едва на следващия ден.
- Б) Той усети, че краката му се стоплиха, и се озърна изпитателно.
- В) Да отидем всички беше невъзможно.
- Г) Ще се включа в екипа, едва когато оздравея.

В кой ред думите НЕ са синоними?

- А) блян, мечта
- Б) отговор, ответ
- В) привет, поздрав
- Г) преписка, приписка

Примерни задачи по литература:

Прочетете откъса и изпълнете задачите след него (от 1. до 9. включително)

Горе, на Черковното кафене, до разтворения прозорец седят кърсердаринът Мурад бей и Велико кехая. Бейт е намръщен, мълчи и замислено смуче чибука си. Но Велико кехая е весел, той ходи из стаята, размята дъното на широките си шалвари, час по час вади от пъстрия си копринен пояс голям като топка часовник, поглежда го и пак го скрива. После потрива ръце и дума:

- Всичко е наредено, бей ефенди; гледай си работата, вълкът е в капана...

На масата пред кърсердарина са сложени две кърпи: бяла и червена. Това са условните знаци за сеймените, скрити в пусия. Ако беят развее от прозореца бялата кърпа, това значеше милост, ако развееше червената, значеше смърт.

(...)

Мустафа върви по средата на улицата. Върху покриви, върху овошки грее слънце. Далеч в дъното на улицата се виждат планините, където Мустафа беше цар. Няма оръжие по него. Но как е пременен! Дрехи от синьо брашовско сукно, сърма и злато. Тънък и висок, малко отслабнал, малко почернял, но хубав и напет. В ръцете му броеница от кехлибар и стрък червен карамфил - броеницата от бея, карамфилът от Рада. Той е близо, гледа към Рада, гледа я и се усмихва.

Беят мачка бялата си брада и дума:

- Какъв юнак! Какъв хубавец!
- Кърпата, бей ефенди, кърпата! - вика Велико кехая.
- Какъв юнак - повтаря беят унесен, - какъв хубавец!

Велико кехая грабва червената кърпа и тича към прозореца. Беят го хваща за ръката:

- Не, чорбаджи, такъв човек не бива да умре!
- А момичето ми! А честта ми! - вика Велико кехая, отскубва се, отива до прозореца и размахва червената кърпа.

1. Коя от следните двойки думи НЕ препраща към двойката герои Мурад бей и Велико кехая?

- А) намръщен – весел
- Б) мълчи – дума
- В) чибук – шалвари
- Г) унесен – напет

2. Думата „пусия” в откъса означава:

- А) скривалище
- Б) окоп
- В) засада
- Г) сергия

3. Кой е бащата на Рада?

- А) Велико кехая
- Б) Мурад бей
- В) Мустафа
- Г) не присъства в откъса

4. В разказа беят турчин изглежда духовно по-благороден от българина Велико кехая, като по този начин се:

- А) подчертава раболепието на *роба* пред *господаря*
- Б) изразява резервирано отношение към българския народ
- В) проблематизира стереотипното мислене за поробителя
- Г) поражда съмнения в смисъла на освободителните борби

5. По повод на героите в книгата, от която е взет този откъс, критикът Владимир Василев изразява следното мнение: „Такива са хората на природата. Срещу всичко те застават с цялата си същност. Душата им е открита, проста и ясна.” Кое от изреченията в откъса подкрепя това твърдение?

- А) Беят е намръщен, мълчи и замислено смуче чибука си.
- Б) Мустафа върви по средата на улицата.
- В) Велико кехая грабва червената кърпа и тича към прозореца.
- Г) На масата пред кърсердарина са сложени две кърпи: бяла и червена.

6. В кой период от развитието на българската литература е създадено произведението, от което е взет откъсът?

- А) преди Освобождението
- Б) в края на 19-ти век
- В) между Първата и Втората световна война
- Г) след 1944 година

7. Посочете заглавието на сборника, в който е включен разказът, от който е взет настоящият откъс.

.....

8. Обяснете в 2-3 изречения функцията на сегашното време, използвано в откъса.

.....
.....

9. Обяснете в 2–3 изречения защо беят отказва да размаха червената кърпа.

.....
.....
.....
.....

Примерни теми за аргументативния текст по даден проблем - есе:

Да мислиш, значи да спориш със себе си.

”Европейци сме ний, ама все не сме дотам” (Алеко Константинов)